

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 47038**Nom:** De la Infància a la Viduïtat: Visibilitzant les Dones en el Món Rural**Cicle:** Màster Universitari Oficial**Crèdits ECTS:** 3**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
2282 - Màster Universitari en Història de la Formació del Món Occidental	Facultat de Geografia i Història	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2282 - Màster Universitari en Història de la Formació del Món Occidental	Màteries Optatives	OPTATIVA

COORDINACIÓ

GARCIA-OLIVER GARCIA FERRAN

RESUM

L'interès i l'estudi de les dones en el món rural medieval va sorgir de la història econòmica, jurídica i social, empenya per l'Escola dels Annals i el marxisme. És, però des de la darreria dels anys setanta del segle XX quan la perspectiva de gènere enriqueix les recerques. Bona part de les investigacions han tractat d'exhumar informacions sobre espais pràcticament inèdits fins aleshores, en particular pel que fa l'àmbit de la família, la violència, el treball i la vida quotidiana. És així com s'ha pogut aprofundir en les condicions socials i culturals que afectaven l'estatus de les dones en l'àmbit rural i agrari, particularment les pageses, i la seua agència, sense oblidar el grau en què les institucions i el sistema de valors, fortament impregnat de les creences patriarcal, limitaven la vida d'aquestes dones. L'assignatura «De la infantesa a la viudeta: visibilitzant les dones al món rural» efectua una anàlisi sobre totes aquestes àrees d'observació a partir de la documentació generada sobretot en l'àmbit notarial i judicial.

CONEIXEMENTS PREVIS**RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ**

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Cal estar familiaritzat amb el llatí medieval i la gòtica catalana per a seguir el ritme d'explicacions i lectures de l'assignatura. Per descomptat, partim d'uns coneixements generals de la història econòmica i social de l'Occident europeu. La bibliografia ocupa articles i monografies en francès, italià, anglès, castellà i català.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2282 - Màster Universitari en Història de la Formació del Món Occidental

Aconseguir les competències d'aprenentatge que permeten continuar estudiant en el futur d'una manera que haurà de ser en gran manera autodirigida i autònoma.

Actuar amb autonomia en l'aprenentatge, prenent decisions fonamentades en diferents contextos, emetent judicis sobre la base de l'experimentació i l'anàlisi i transferint el coneixement a noves situacions.

Col·laborar eficaçment en equips de treball, assumint responsabilitats i funcions de lideratge i contribuint a la millora i desenvolupament col·lectiu.

Conèixer i comprendre, des del mateix àmbit de la titulació, les desigualtats per raó de sexe i gènere en la societat; integrar les diferents necessitats i preferències per raó de sexe i de gènere en el disseny de solucions i resolució de problemes.

Contribuir en el disseny, desenvolupament i execució de solucions que donen resposta a demandes socials, tenint en compte com a referent els objectius de desenvolupament sostenible.

Demostrar raonament crític i autocrític en l'àmbit de la titulació, considerant aspectes com ara l'ètica professional, els valors morals i les implicacions socials de les diferents activitats realitzades.

Estar capacitat per a la cerca i crítica de les fonts històriques dels períodes antic, medieval i modern, pròpies del màster.

Posseir les habilitats necessàries per a l'aprenentatge continu, així com per al treball autònom i en equips multidisciplinaris relacionats amb l'estudi, anàlisi i difusió de temes sobre la història de la formació del món occidental.

Proposar solucions creatives i innovadores a situacions o problemes complexos, propis de l'àmbit de coneixement, per a donar resposta a les diverses necessitats professionals i socials.

Saber aplicar els aspectes científics i humanístics indispensables en la investigació històrica referida a la formació del món occidental.

Saber aplicar els coneixements adquirits a la valoració de les fonts i bibliografia històriques pròpies del màster.

Saber aplicar els coneixements i tècniques desenvolupades per les disciplines afins a la història que siguin d'utilitat per al coneixement i valoració dels fets històrics del món occidental.

Saber aplicar els coneixements teòricopràctics adquirits a través de l'elaboració d'un treball final de màster, centrat en l'àmbit específic d'aquest títol, que reflectisca els procediments d'investigació, anàlisi i obtenció de resultats.

Saber comunicar-se de manera efectiva, tant de manera oral com escrita, adaptant-se a les característiques de la situació i de l'audiència.

Saber integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a una perspectiva de gènere en l'àmbit de

Saber presentar oralment i per escrit els resultats de la investigació en una o diverses de les àrees històriques objecte del màster mitjançant un discurs elaborat i coherent, adaptat als seus destinataris potencials.

Ser capaç d'accedir a eines d'informació en àrees de coneixement afins a la història i utilitzar-les apropiadament en l'àmbit de la investigació històrica pròpia del màster.

Ser capaç d'analitzar les diverses modalitats d'organització social del territori en l'àmbit de la formació del món occidental.

Ser capaç d'aplicar coneixements que aporten una base o una oportunitat de ser originals en la implementació i el desenvolupament d'idees, sovint en un context d'investigació.

Ser capaç d'aplicar els coneixements apresos i les destreses adquirides per a la resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Ser capaç d'aplicar els procediments adequats en la investigació científica sobre la història de la formació del món occidental i l'aplicació responsable dels seus resultats, i assumir els valors democràtics, la diversitat i igualtat humana i la multiculturalitat.

Ser capaç d'argumentar els principis de les diferents teories que expliquen els processos històrics que caracteritzen la formació del món occidental.

Ser capaç d'emprar els procediments heurístics i metodològics pertinents per a la construcció del saber històric del món occidental en els períodes antic, medieval i modern.

Ser capaç d'entendre els aspectes referits als diferents models d'organització social, pública i privada, en el context de la formació del món occidental.

Ser capaç d'establir relacions amb algunes de les matèries de caràcter complementari que permeten una especialització en el marc temàtic del màster.

Ser capaç d'explicar la creació i el desenvolupament dels espais polítics i de l'articulació del poder en el marc de la formació del món occidental.

Ser capaç d'identificar la varietat d'ordenaments territorials i institucionals i la seua projecció sobre la societat en la formació del món occidental.

Ser capaç d'implementar nivells elevats d'anàlisi i de síntesi de continguts en el camp de la investigació i exposició de temes històrics i humanístics.

Ser capaç d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixement

Ser capaç d'integrar els continguts i les habilitats apresos en el màster en un context geogràfic i mediambiental.

Ser capaç d'integrar en la investigació històrica especialitzada la bibliografia existent i la producció historiogràfica més actual sobre la formació del món occidental.

Ser capaç d'interpretar els problemes relacionats amb el procés d'urbanització en l'àmbit de la formació del món occidental.

Ser capaç d'organitzar i planificar adequadament el treball professional específic de l'historiador en els diversos i potencials escenaris laborals.

Ser capaç de captar la complexitat dels processos socials i els factors que incideixen en la gènesi, desenvolupament i resolució de conflictes en el marc de la formació del món occidental.

Ser capaç de comprendre els mecanismes d'interacció entre els àmbits urbà i rural en el marc de la formació del món occidental.

Ser capaç de comunicar els coneixements i les conclusions del treball investigador característic dels historiadors i les raons últimes que el sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Ser capaç de valorar la pluralitat d'expressions culturals i religioses en el procés de formació de la societat occidental.

Ser competent en l'ús de les noves tecnologies en relació amb la investigació i difusió de la història de la formació del món occidental.

Ser competent en les capacitats, habilitats, tècniques i eines pròpies del treball investigador dels historiadors en l'àmbit específic del màster.

Ser competent per a escriure i exposar treballs de recerca nous en l'àmbit històric i humanístic, d'acord amb les qüestions de debat essencials i a les exigències formals de l'activitat científica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Les dones i la família.

2. El règim matrimonial.

2.1. Dot i aixovar.

2.2. Germania.

2.3. Lçorfenesa.

3. La viudetat.

4. La violència contra les dones.

5. Lçinterior domèstic.

6. Gestos de la vida quotidiana.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	30,00
Total hores	30,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	◊
Estudi i treball autònom	◊
Preparació de classes	◊
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	◊
Total hores	◊

METODOLOGIA DOCENT

A partir dçaquests 16 hores, cada classe estarà consagrada a lçexposició dçun o més continguts relatius a la matèria, acompanyat de la lectura col·lectiva dels documents que il·lustren la qüestió tractada. Entre els materials que se subministren des de la primera sessió a lçalumne hi ha la col·lecció documental que serà llegida i analitzada en classe en format digital.

AVALUACIÓ

Obligatòria assistència a les classes, més un examen entorn dçun document en gòtica medieval que caldrà transcriure i analitzar en funció dels coneixement adquirits en lçassignatura.

BIBLIOGRAFIA

AVENTÍN PUIG, Mercè (2004). «Família i unitat d'explotació», en E. Giralt (dir.), *Història Agrària dels Països Catalans*, vol. 2, Barcelona, 467-503.

BAILEY, MD (2023). «Servile Migration and Gender in Late Medieval England: the evidence of Manorial Court Rolls», *Past & Present*, 47-85.

BENNET, J.M. (1987). *Women in the Medieval English Countryside*. Oxford: Oxford University Press, 1987.

-(1984). «The tie that binds: Peasant marriages and families in late medieval England», *The Journal of Interdisciplinary History*, 15 (1), 111-129.

-(1986). «The village ale-wife: Women and brewing in fourteenth-century England». In B. A. Hanawalt (ed.), *Women and work in pre-industrial Europe*. Bloomington: Indiana University Press, 20-36.

-(1987). *Women in the medieval English countryside: Gender and household in Brigstock before the plague*. New York and Oxford: Oxford University Press.

-(1992). Widows in the medieval English countryside. In L. Mirrer (Ed.), *Upon my husband's death: Widows in the literature and histories of medieval Europe* (pp. 69-114). Ann Arbor: University of Michigan Press.

BORRERO, M. (1993). «El trabajo de la mujer en el mundo rural sevillano durante la Baja Edad Media», en *Las mujeres medievales y su ámbito jurídico*, Madrid: Universidad Autónoma de Madrid,

BOURIN, M. (2006). «Comment évaluer les conditions de vie des populations rurales au Moyen Age?», en *Condicions de vida al món rural*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs, 2006, 627-640.

BRIGGS, C. (2004). «Empowered or marginalized? Rural women and credit in later thirteenth- and fourteenth-century England». *Continuity and Change*, 19 (1), 13-43.

CAMPORESI, P: *El pan salvaje*. Madrid: Mondibérica, 1986.

-(1989): *La terra e la luna. Alimentazione, folklore, società*. Milano: Il Saggiatore.

CODINA, J.: *Contractes de matrimoni al delta del Llobregat (segles XIV a XIX)*. Barcelona: Fundació Noguera, 1997.

DE LA IGLESIA, J.L. (coord.) (2001). *La familia en la Edad Media*, XI Semana de Estudios Medievales de Nájera, Instituto de Estudios Riojanos.

DONAT, LI. (2009): «Agermanament, fraternitat, comunitat o societat entre esposos: els altres contractes matrimonials de les notaries gironines (primer terç del segle XIV)», *Estudis d'Història Agrària*, 22, 47-59.

DYER, Ch. (1991): *Niveles de vida en la Baja Edad Media. Cambios sociales en Inglaterra, c. 1200-1520*. Barcelona: Crítica.

-(2001). *Every Life in Medieval England*. London: Hambledon & London.

FORRELLAD, M. (1993). «Un insòlit règim econòmic matrimonial d'agermanament anotat en un llibre notarial sabadellenc del principi del segle xv», *Arraona revista d'his-tòria*, 12, 71-76

FURIÓ, A. (1996). «Entre la complémentarité et la dépendance: rôle économiques et travail des femmes et des enfants dans le monde rurale valencienne au Bas Moyen Âge», *Medievales*, 30, 23-34.

-(2025). «Muebles y objetos cotidianos en las casas campesinas de la Valenciabajomedieval», *Objetos cotidianos en la Corona de Aragón durante la Baja Edad Media*, 193-232.

FURIÓ, A., MIRA, A.J., VICIANO, P. (1994). «L'entrada en la vida dels joves e le món rural valencià a finals de l'Edat Mitjana», *Revista d'Història Medieval*, 5, 75-104.

GARCÍA HERRERO, MC. (1993). «Viudedad foral y viudas aragonesas a finales de la Edad Media», *Hispania* **53**, 432-450.

-(2008). «¿La marital corrección? Un tipo de violència aceptado en la Baja Edad Media», *Clio & Crimen*, 5 (2008), 39-71.

GARCÍA MARSILLA, J.V, PERIS, L., MARTÍ, A. (2023). «Agencia femenina en el crédito menor en la Valencia bajomedieval», *Cuadernos medievales*, 35, 249-273.

GARCIA-OLIVER, F. (2003). *La vall de les sis mesquites. El treball i la vida a la Valldigna medieval*, València, Servei de Publicacions de la Universitat de València.

- (2006). «Pautas de consum i nivells de vida de la pagesia catalana: la casa i l'interior domèstic». Dins J. Bolòs, A. Jarne i E. Vicedo (eds.), *Condicions de la vida al món rural*. Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs, pp. 47-66.

-(2007). «Famílies del sud», *Canelobre*, 52, pp. 88-101.

-(2017). «Élites campesinas en el entorno de la Ciudad de Valencia: los Castellnes», *Studia Historica, Historia medieval*, 35, pp. 119-144.

GUGLIELMI, N. (1988). «La viuda tutora (Italia del Centro y Norte. Siglos XIII-XV)», *Anuario de Estudios Medievales*, 18, 157-172.

GUINOT, E., FURIÓ, A. (1980). «Un exemple d'economia domèstica de principis del XVè. L'administració d'una tutela. Sueca, 1412-27». *Quaderns de Sueca*, 1, 11-46.